

A TURIZMUS VIDÉKFEJLESZTÉSI HATÁSAI A MAGYARORSZÁGI ALSÓ-DUNA-VÖLGYBEN

Nagy Dávid

Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar, david@info-partner.hu

Absztrakt

A magyarországi Alsó-Duna-völgy természeti és kulturális adottságai sikeres turisztikai hasznosítást tennének lehetővé, azonban napjainkig nem alakult ki itt országos jelentőségű turisztikai desztináció. Ugyan az országos és régiós fejlesztési dokumentumok előirányozták a Duna-mente turisztikai fejlesztését és a 2007-2013 európai uniós költségvetési időszakban lehetőség volt fejlesztések megvalósítására, 2015-re sem történt látványos előrelépés.

A vizsgált térséget a Duna folyam Fejér, Tolna, Baranya és Bács-Kiskun megyéket érintő szakaszának települései alkotják. A vizsgálat célja a 2007-2013 európai uniós költségvetési időszakban megvalósult fejlesztések és a 2010-2015 közötti időszak vendégforgalmának összevetése.

Megállapítást nyert, hogy a fejlesztések koncentráltan a nagyobb városokat érintették, ezeken a településeken a vendégforgalom növekedése kimutatható volt. Nem tudtak viszont a fejlesztések az egész vidék turizmusára kiterjedő kedvező hatást eredményezni. Elmaradt a kereskedelmi szálláshelyek fejlesztése, ami a magán szálláshelyek számának ugrásszerű növekedését eredményezte a turisztikailag frekvenciált településeken.

Kulcsszavak: Duna, Alsó-Duna-völgy, turisztikai fejlesztések, turizmus

Abstract

The natural and cultural endowments of the Hungarian Lower Danube valley could implicate a successful utilisation of tourism, though there has not evolved any tourism destination of national importance yet.

The analyzed region consists of the settlements along the Danube, regarding Fejér, Tolna, Baranya and Bács-Kiskun counties. The investigation aimed at the comparison of the realized developments of the European Union budget period of 2007-2013 with the guest circulation between 2010 and 2015.

The developments primarily involved the bigger cities, where the increase of guest circulation could be revealed. Nevertheless, these processes could not have a positive impact on the whole region's tourism.

Keywords: Danube, Lower Danube valley, tourism developments, tourism

Bevezetés

A Duna folyam hazánk legfontosabb vízfolyása, az ország tengelye, kultúránk és történelmünk elválaszthatatlan része. Közlekedési jelentőségénél fogva mindig is szerepe volt a hazai utazások és később az idegenforgalom fejlődése tekintetében. Napjainkban is jelentős turisztikai potenciállal bírnak a Duna menti települések, elég Magyarország első számú desztinációjára Budapestre gondolni.

A fővárostól délre a magyarországi Alsó-Duna-völgy természeti és kulturális adottságai szintén turisztikai hasznosítást tennének lehetővé, azonban napjainkig nem alakult ki itt országos jelentőségű turisztikai desztináció. Ez annak ellenére alakult így, hogy az országos és régiós fejlesztési dokumentumok előirányozták a Duna-mente turisztikai fejlesztését és a 2007-2013 európai uniós költségvetési időszakban lehetőség volt fejlesztések megvalósítására.

A 2007-2013-as fejlesztési cikluskezdetén az Alsó-Duna-völgy szerény turisztikai forgalmat produkált, attraktivitása és turisztikai szolgáltatásai alig kapcsolódtak egymáshoz, így nem volt turisztikai célterületnek tekinthető. (SZABÓ 2008)

Az alábbiakban szeretnénk visszatekinteni, hogy milyen tervek születtek a vizsgált térség turisztikai fejlesztésére, milyen fejlesztések valósultak meg az elmúlt évtizedben és ezek milyen hatással voltak a vendégforgalom alakulására.

1. Módszertan és kutatási előzmények

A Duna kutatás hosszú múltra tekint vissza Magyarországon, a rendszerváltás időszakát meghatározó politika által erősen befolyásolt időszakot követően egy átfogó monográfia adott keretet a folyó területfejlesztéssel kapcsolatos kutatásának. (DÖVÉNYI-HAJDÚ-GLATZ 2002)

Az európai uniós csatlakozás idején vált a tudományos kutatás kiemelt témájává a régiók meghatározása, ebben szerepet kapott a Duna is, amelynek térségformáló szerepe folyamatosan érvényesült a folyó mentén. (PAP-TÓTH-WILHELM 2003)

A funkcionális régiók helyett azonban a megyék összevonásával felállított statisztikai régiók valósultak meg, így a terület - és turizmusfejlesztés kutatásai során a Duna a vizsgált térség periferiáját jelentette. A hivatalos régiós turizmus fejlesztési stratégiák is ebben a megközelítésben készültek.

A turizmus kutatás tekintetében a Dél-Dunántúli régió vizsgálata az Alsó-Duna-völgy térségét is kiemelten érintette, ez a régiós összefoglaló művek (AUBERT - MARTON – SZABÓ 2011) és tananyagok (CSAPÓ - JÓNÁS-BERKI 2011) esetében is megjelent. Szintén érintett volt a térség a Dél-Dunántúli ökoturisztikai vizsgálatok kapcsán, elsősorban a Duna-Dráva Nemzeti Park fejlesztési tekintetében (GONDA-OROSZI-RAFFAY 2015).

Az Alsó-Duna-völgy egységes kutatása korábban a természeti adottságok vizsgálatára szorítkozott (WILHELM 1996), később a Duna tematikájú konferenciák irányították a figyelmet az egységes megközelítésre, így születtek turisztikai imázsra (SPIEGLER 2010) és a turisztikai desztináció kialakulására vonatkozó eredmények (SZABÓ 2009).

A 2000-es évek elején alkalmazott szemlélet felelevenítését eredményezheti a statisztikai régiók szerepének háttérbe szorulása a 2014-2020 tervezési időszakban és a Duna Régió Stratégia megvalósításának folyamata. A Duna a területi fejlődés egyik faktorává válhat az elkövetkező időszakban. (HARDI 2012)

A vizsgált térség a Duna folyam Fejér, Tolna, Baranya és Bács-Kiskun megyét érintő szakasza. A Dunával közigazgatási területén határos településeket vizsgáltuk. Ez alól kivételt képez Szekszárd és Tolna település, amelyek a folyószabályzást követően veszítették el közvetlen kapcsolatukat a vízfolyással, de gazdaságuk és turizmusuk jelenleg is sok szállal kötődik a Dunához. Kalocsa törzsterülete nem határos a Dunával, azonban egy kisebb különálló Duna menti terület a város közigazgatási területéhez tartozik.

Összesen 50 települést vizsgáltunk, de részletes vizsgálatoknak csak a 22 turisztikai jelentőséggel bíró települést vetettük alá, azokat tekintettük ilyennek, amelyekben 2010. vagy 2015. vendégéjszakát regisztráltak.

2. A Duna-mente a régiók 2007-2013-as fejlesztési időszakot megalapozó turizmus fejlesztési stratégiáiban

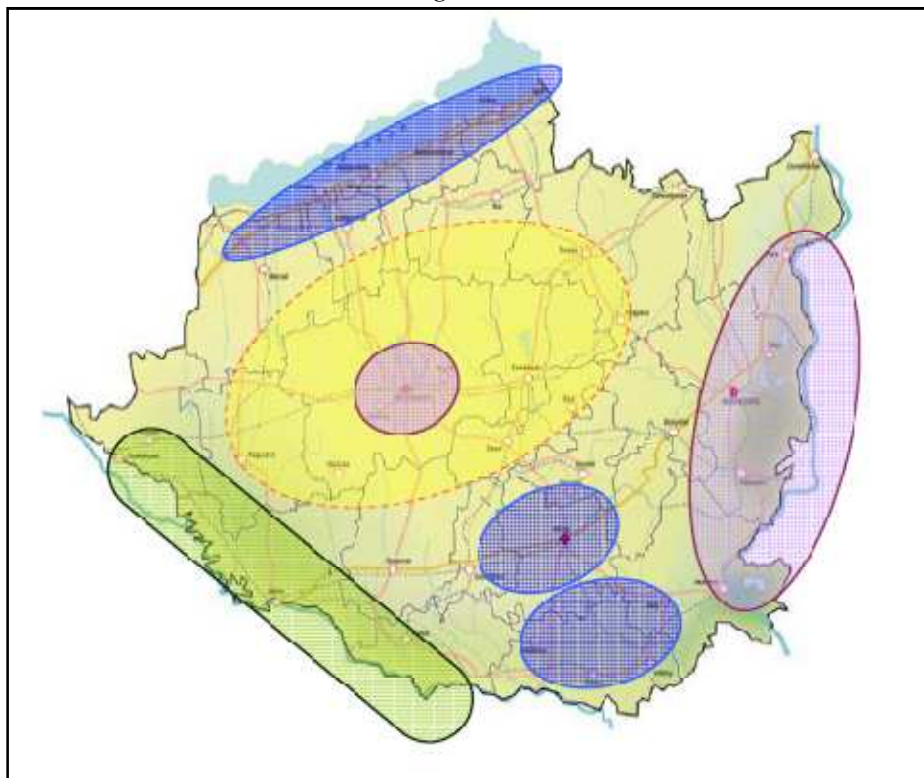
Bár a Duna-mente országosan kiemelt térségként szerepel az Országos Területfejlesztési Koncepcióban (2005), az Alsó-Duna völgy nem került nevesítésre a Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégiában (NTS 2005-2013). Visszatekintve érdemes megvizsgálni, hogy az egyes regionális turizmusfejlesztési stratégiákban, amelyek a 2007-2013-as európai uniós költségvetési ciklus regionális fejlesztési támogatásainak turisztikai területen történő felhasználását készítették elő, milyen módon szerepelt a vizsgált terület.

2.1 A Dél-Dunántúli Régió Turizmus Stratégiai Fejlesztési Programja

A Dél-Dunántúli Régió Turizmus Stratégiai Fejlesztési Programja konkrétan meghatározta azokat a magterületeket, amelyekre a fejlesztéseknek irányulnia szükséges. Az egyes magterületekhez kiemelt termékeket és fejlesztendő termékeket rendelt, a fejlesztési források később a Dél-Dunántúli Operatív Programban megjelenő turisztikai pályázatokban csak a magterületeken az adott termék fejlesztésére voltak fordíthatók.

A Duna-mente magterületként került azonosításra, Paks-Szekszárd-Mohács tengely kijelölésével.

1. ábra: Turisztikai magterületek a Dél-Dunántúlon

A dokumentum az alábbi termékcsoportok fejlesztését irányozta elő:

Kiemelt termékek a Duna-mentén:

- Vízi turizmus és aktív turizmus
- Ökoturizmus
- Borturizmus

Fejlesztendő termékek a Duna mentén:

- Kerékpáros turizmus
- Aktív turizmus
- Kulturális Turizmus
- Konferencia turizmus
- Innovatív termékek, tematikus parkok

A fejlesztési stratégiában a Duna-mente magterület kapcsán megállapításra került, hogy jelenleg csekély mértékben részesedik a régió turizmusából. A jövőképből a térséget elsősorban a borturizmusra, és emellett a vízhez kapcsolódó turizmusra épülő desztinációként lehet elképzelni. A már meglévő borutak, valamint a Duna ehhez kiváló alapot biztosítanak. A térségben található kulturális és népművészeti értékek a borra felfűzhetők, így aki végighalad a borút mentén, számos kiegészítő programlehetőséget talál magának. A térségben egyedi vonzerőként szolgál a Paksi Atomerőmű. Paks tekintetében cél lehet a város bevonása a minőségi konferenciaturizmusba.

2.2. A Dél-Alföldi Turizmusfejlesztési Stratégia

A stratégiában megjelent az aktív turizmus fejlesztésének igénye, a vízi turizmus feltételrendszerének javítása, a kerékpáros turizmus fejlesztése és a természetjárás lehetőségeinek bővítése a Nemzeti Parkokban. Ezek a fejlesztések egyaránt érintették a Dunát és a Tiszát is a tervekben.

Kiemelt desztinációként a Duna-mentén Baja és Kalocsa volt nevesítve, a Kunszentmiklósi kistérség, mint turisztikai fejlesztésre alkalmas célterület (Szalkaszentmárton Európa Nostra díjas falu) szerepelt a dokumentumban.

A Dél-Alföldön a turisztikai fejlesztések elsősorban a gyógy-és termálvizek hasznosítását tűzték ki célul. A gyógytérsegek létrehozása kapcsán szerepel a tervekben a Duna-menti fürdők (Kunszentmiklós, Kalocsa, Baja, Nagybaracska, Dávod) fejlesztése, azonban sokat elárul az a tény, hogy a Duna-mente fejlesztésére egyetlen nagyprojekt sem került be a stratégiába.

2.3. A Közép-Dunántúli Régió Turisztikai Fejlesztési Stratégiája

A Közép-Dunántúl turisztikai fejlesztési terveiben a Duna kiemelt szerepet kapott, komplex fejlesztés azonban csak az északi területek, Komárom és Esztergom térségében voltak tervben. Az egész Duna szakaszon a kishajózás feltételeinek javítása és a Duna-part fejlesztése fogalmazódott meg célként.

Dunaújváros esetében az ipari örökség hasznosítása, a hivatásturizmus és a sportturizmus mellett, megjelent a wellness és vízi turizmus is.

Összességében elmondható, hogy a Duna-menti fejlesztések a Budapest feletti szakaszra fókuszáltak.

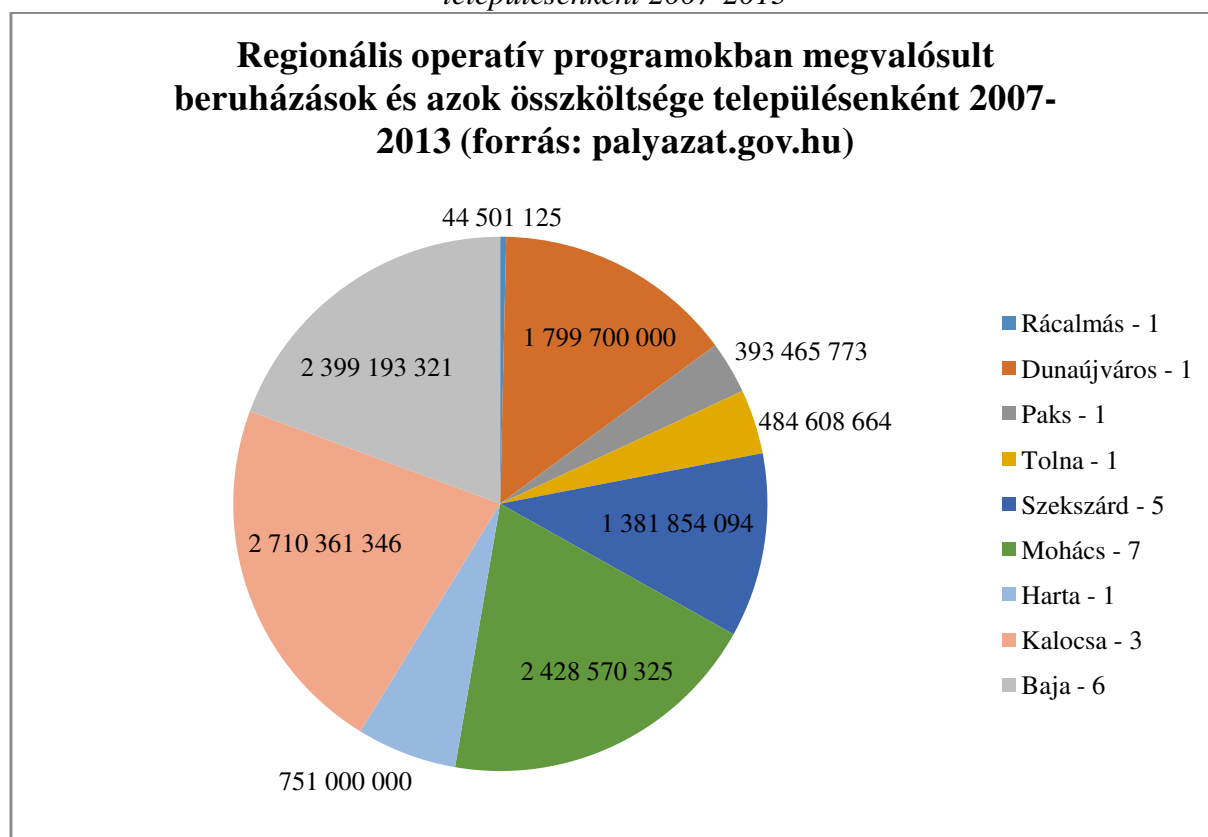
3. Turisztikai fejlesztések a Duna-mentén 2007-2013-as fejlesztési időszakban

A regionális operatív programok (DDOP, DAOP, KDOP) turisztikai pályázataiból megvalósult fejlesztések három fő területre koncentráltak. Az attrakció fejlesztés, a szálláshelyfejlesztés és a turisztikai szervezetek támogatása volt lehetséges a pályázatokból. Legnépszerűbb az attrakciófejlesztésre vonatkozó pályázat volt a vizsgált térségben, ennek oka, hogy ebben magas támogatási mértékkel tudtak önkormányzatok pályázni. Nagyon kevés szálláshely fejlesztési projekt valósult meg, egyetlen új szálloda épült uniós támogatással ebben az időszakban a vizsgált 22 településen. A turisztikai desztinációs menedzsment (TDM) szervezetek kialakítását is kevés település vállalta fel.

A tematikus utak, Duna-menti turisztikai együttműködések sem tudtak megvalósulni. Ennek egyik oka, hogy eleve nem tették lehetővé a pályázatok a több régióban fekvő települések közös fejlesztését. A hálózatos együttműködésre egyetlen kivétel a Magyar Zarándokút fejlesztése, amely a Bács-Kiskun megyében a Duna-mentén valósult meg, számos helyszínen elaprózva a fejlesztési forrást.

Összességében megállapítható, hogy a fejlesztési forrásokat a nagyobb városok tudták megszerezni, így Dunaújváros, Kalocsa, Szekszárd, Baja és Mohács jutott nagyobb támogatáshoz.

2. ábra: Regionális operatív programokban megvalósult beruházások és azok összköltsége településenként 2007-2013

Forrás: palyazat.gov.hu

3.1. Fejlesztések a Dél-Dunántúlon

A Dél-Dunántúlon Szekszárd és Mohács tudott jelentős turisztikai fejlesztéseket megvalósítani. Szekszárdon az Alsó-Duna-völgyben egyedülálló módon épült egy négy csillagos szálloda, a belvárosban élménypince és rendezvények szervezésére alkalmas főtér került kialakításra, megalakult a TDM szervezet is.

Mohácson több fejlesztés érintette a termálfürdőt, megújult a Mohácsi Történelmi Emlékhely, új múzeum és Busó Udvar létesült, megalakult a helyi TDM szervezet.

A régióban még Pakson és Tolnán valósult meg kisebb léptékű attrakciófejlesztés.

3.2. Fejlesztések a Dél-Alföldi régióban

A Dél-Alföldön a Duna-menti települések közül Baja és Kalocsa tudott turisztikai fejlesztéseket végrehajtani, ezek konkrét turisztikai attrakciófejlesztések és turisztikai tartalommal bíró városrehabilitációs projektek voltak.

Kalocsán az érseki gyűjtemény fejlesztése mellett, a Kalocsa Szíve program keretében a belváros fejlesztése és aktív turisztikai beavatkozás is megvalósult.

Baján a víziturizmus és a rendezvényszervezés feltételrendszerének javítása érdekében valósultak meg projektek, emellett lovas turisztikai fejlesztés és strand megújítás zajlott. A bajai TDM szervezet fejlesztésére is sor került.

3.3. Fejlesztések a Közép-Dunántúli Régióban

Fejér megyében Rácalmáson a Jankovics-kúria szolgáltatás fejlesztése volt az egyetlen turisztikai fejlesztés a térségben. Emellett a Dunaújvárosi belváros rehabilitációja tekinthető még részben turisztikai célú projektnek.

4. A fejlesztések hatásai a vendégforgalomra

4.1. Releváns idegenforgalmi települések a magyarországi Alsó-Duna-völgyben

A vizsgált 50 település közül 22-ben volt valamilyen vendégforgalom a 2010-es vagy 2015-ös évben. További vizsgálatoknak ezt a 22 települést vetettük alá.

1. táblázat: Települések az Alsó-Duna-völgyben

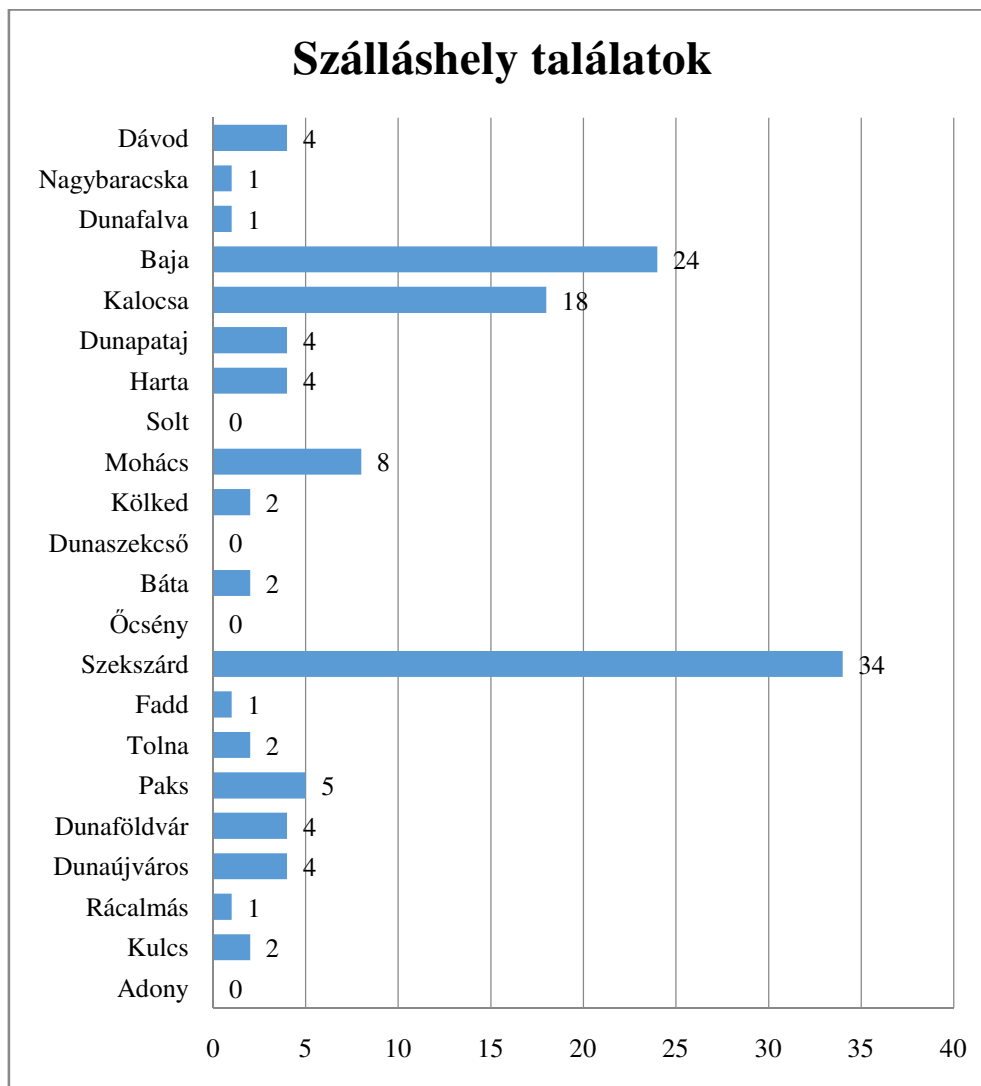
Települések a magyarországi Alsó-Duna-völgyben				
Megye	Járás	Település	Oldal	Turisztikai
Fejér	Martonvásári	Ercsi	jobb	
Fejér	Dunaújvárosi	Ivánca	jobb	
Fejér	Dunaújvárosi	Adony	jobb	x
Fejér	Dunaújvárosi	Kulcs	jobb	x
Fejér	Dunaújvárosi	Rácalmás	jobb	x
Fejér	Dunaújvárosi	Dunaújváros	jobb	x
Fejér	Dunaújvárosi	Kisapostag	jobb	
Fejér	Dunaújvárosi	Baracs	jobb	

Tolna	Paksi	Dunaföldvár	jobb	x
Tolna	Paksi	Bölcske	jobb	
Tolna	Paksi	Madocsa	jobb	
Tolna	Paksi	Paks	jobb	x
Tolna	Tonai	Tolna	jobb	x
Tolna	Tolnai	Gerjen	jobb	
Tolna	Tolnai	Fadd	jobb	x
Tolna	Tolnai	Bogyiszló	jobb	
Tolna	Szekszárdi	Szekszárd	jobb	x
Tolna	Szekszárdi	Őcsény	jobb	x
Tolna	Szekszárdi	Decs	jobb	
Tolna	Szekszárdi	Pörboly	jobb	
Tolna	Szekszárdi	Báta	jobb	x
Baranya	Mohácsi	Dunaszekcső	jobb	x
Baranya	Mohácsi	Bár	jobb	
Baranya	Mohácsi	Mohács	jobb	x
Baranya	Mohácsi	Homorúd	jobb	
Baranya	Mohácsi	Kölked	jobb	x
Bács-Kiskun	Kunszentmiklósi	Tass	bal	
Bács-Kiskun	Kunszentmiklósi	Szalkszentmárton	bal	
Bács-Kiskun	Kunszentmiklósi	Dunavecse	bal	
Bács-Kiskun	Kunszentmiklósi	Apostag	bal	
Bács-Kiskun	Kunszentmiklósi	Dunaegyháza	bal	
Bács-Kiskun	Kalocsai	Solt	bal	x
Bács-Kiskun	Kalocsai	Harta	bal	x
Bács-Kiskun	Kalocsai	Dunapataj	bal	x
Bács-Kiskun	Kalocsai	Ordas	bal	
Bács-Kiskun	Kalocsai	Dunaszentbenedek	bal	
Bács-Kiskun	Kalocsai	Uszód	bal	
Bács-Kiskun	Kalocsai	Foktő	bal	
Bács-Kiskun	Kalocsai	Kalocsa	bal	x
Bács-Kiskun	Kalocsai	Bátya	bal	
Bács-Kiskun	Kalocsai	Fajsz	bal	
Bács-Kiskun	Kalocsai	Dusnok	bal	
Bács-Kiskun	Bajai	Sükösd	bal	
Bács-Kiskun	Bajai	Érsekcsanád	bal	
Bács-Kiskun	Bajai	Baja	bal	x

Bács-Kiskun	Bajai	Szeremle	bal	
Bács-Kiskun	Bajai	Dunafalva	bal	x
Bács-Kiskun	Bajai	Nagybaracska	bal	x
Bács-Kiskun	Bajai	Dávod	bal	x
Bács-Kiskun	Bajai	Hercegszántó	bal	

A vizsgált turisztikai településeken a KSH adatok ellenőrzése érdekében legyűjtöttük a legnagyobb hazai szállásfoglaló portál a szallas.hu adatait, vizsgálva a településen működő szálláshelyek számát. Természetesen nem minden szálláshely használja ezt a fizetős szolgáltatást, de a valós piaci kínálatot reprezentálják az adatok. Az adatok alapján kitűnik, hogy Baja, Kalocsa és Szekszárd rendelkezik a legnagyobb számú szálláshellyel. Dávod, Dunapataj, Harta, Mohács, Paks, Dunaföldvár és Dunaújváros képes még választékot biztosítani, a többi településen 1-2 szálláshely közül tudunk választani. Mohács és Dunaújváros szűk kínálata szembetűnő.

3. ábra: Szálláshelyek a településeken

4.2 Az Alsó-Duna-völgy településeinek részesülése a megyei vendégforgalomból

Az Alsó-Duna-völgy településeinek adatait megyénként összesítettük és vizsgáltuk a 2015-ös adatok változását 2010-hez képest. A megyék közül Baranya megye kereskedelmi szálláshelyei fogadták a legtöbb vendéget, ezt követi Bács-Kiskun és Fejér megye közel azonos értékkel, Tolna megye vendégforgalma jelentősen elmaradva az utolsó. Elmondható, hogy 2015-ben minden megyében nőtt a vendégforgalom, legkisebb mértékben Baranya és Tolna megyében, Bács-Kiskun dinamikus fejlődését (45%-os növekedés 5 év alatt) csak Fejér megye tudta követni. Az Alsó-Duna-völgyi adatok eltérően alakultak, itt Fejér megye

megduplázta vendégforgalmát és Tolna megye teljesített még jól, Baranya esetében a megyei változásokat tükrözte a térség vendégszám alakulása, érdekes módon Bács-Kiskun megye Duna-menti szakasza csökkenő számot produkált. Megállapítható, hogy az Alsó-Duna-völgye települései csak Tolnában produkáltak az összes megyei vendégforgalom 10%-át meghaladó értéket.

2. táblázat: Vendégek száma a kereskedelmi szálláshelyeken

Vendégek száma a kereskedelmi szálláshelyeken KSH adatok alapján	2010. év	2015. év
Fejér megye	143002	191711
ebből Alsó-Duna-völgy	6505	14393
Baranya megye	255404	291315
ebből Alsó-Duna-völgy	6859	7936
Tolna megye	60315	77052
ebből Alsó-Duna-völgy	12590	18178
Bács-Kiskun megye	141701	206228
ebből Alsó-Duna-völgy	21133	19618

A magán szálláshelyek vendégforgalma is Baranya megyében a legnagyobb, de Bács-Kiskun mellett Tolna megye produkál magasabb értéket. Fejér megyében van a legkevesebb vendég a magán szálláshelyeken. Az Alsó-Duna-völgyben a magán szálláshelyek vendégforgalmának bővülése figyelhető meg, de Baranya és Fejér megyében még így sem számottevő a forgalom.

Annál jelentősebb viszont Tolnában, ahol 630%-os emelkedés után a kereskedelmi szálláshelyekkel azonos nagyságrendű forgalmat produkáltak a magán szállásadók. Bács-Kiskun Duna-menti térségében a magán szálláshelyek dinamikus bővülés volt tapasztalható.

3. táblázat: Vendégek száma a magán szálláshelyeken

Vendégek száma a magán szálláshelyeken KSH adatok alapján	2010. év	2015. év
Fejér megye	11 863	19 914
ebből Alsó-Duna-völgy	468	1 496
Baranya megye	50 820	60 569
ebből Alsó-Duna-völgy	785	1 811
Tolna megye	7 877	26 856
ebből Alsó-Duna-völgy	2 746	17 346
Bács-Kiskun megye	10 470	28 945
ebből Alsó-Duna-völgy	2 956	7 368

Az egyes települések vendégforgalmát vizsgálva a kereskedelmi szálláshelyeken, kitűnik Dunaújváros, Paks, Szekszárd és Baja mutatószámainak javulása, szerényebben nőtt Mohács, visszaesett Kalocsa, Fadd és Dunaföldvár forgalma. Összességében a vizsgált térség vendégforgalma 27,7%-kal nőtt 2010 és 2015 között.

A magán szálláshelyek esetében sokkal látványosabb emelkedés volt tapasztalható, 300%-kal nőtt a vendégek száma. Korábbi kutatások már igazolták a falusi turizmus potenciáljának erősödését a Duna mentén, elsősorban az öko-porták minőségi és kapacitás fejlesztése kapcsán (Szabó-Csapó 2012) Különösen Tolna megyében Szekszárd (676%) és Paks (899%) produkált hihetetlen fejlődést. Sok helyen új kapacitások épültek ki, eddig szálláshellyel nem rendelkező települések is bevonódtak a turizmusba. Ez a fejlődés egyértelműen annak köszönhető, hogy az online szállásfoglalási oldalak jó lehetőséget biztosítanak a szállások kiadásához és a lakosság jövedelem szerzési lehetőségét látott a magán szálláshelyek üzemeltetésében.

4. táblázat: Az Alsó-Duna-völgy turisztikai településeinek vendégforgalma 2010. és a 2015. évben

Az Alsó-Duna-völgy turisztikai településeinek vendégforgalma 2010. és a 2015. évben						
Forrás: KSH	Vendégek száma kereskedelmi szálláshelyeken		Változás %	Vendégek száma a magánszálláshelyeken		Változás %
	2010	2015		2010	2015	
Település	2010	2015	%	2010	2015	%
Adony	0	0	0,00%	95	249	162,1%
Kulcs	0	0	0,00%	0	690	100,0%
Rácalmás	0	0	0,00%	88	317	260,2%
Dunaújváros	6 505	14 393	121,3%	285	240	-15,8%
Dunaföldvár	1 702	1 510	-11,3%	411	382	-7,1%
Paks	0	5 146	100,0%	784	7 832	899,0%
Tolna	0	0	0,0%	357	0	-100,0%
Fadd	3 467	1 913	-44,8%	38	0	-100,0%
Szekszárd	7 421	9 609	29,5%	1 156	8 977	676,6%
Ócsény	0	0	0,0%	0	0	0,0%
Báta	0	0	0,0%	0	155	100,0%
Dunaszekcső	0	0	0,0%	152	30	-80,3%
Kölked	0	0	0,0%	0	358	100,0%
Mohács	6 859	7 936	15,7%	633	1 423	124,8%
Solt	0	0	0,0%	0	127	100,0%
Harta	0	0	0,0%	0	95	100,0%
Dunapataj	0	0	0,0%	219	1 013	362,6%
Kalocsa	7 114	1 518	-78,7%	668	627	-6,1%
Baja	14 019	18 100	29,1%	1 868	2 627	40,6%
Dunafalva	0	0	0,0%	102	134	31,4%
Nagybaracska	0	0	0,0%	0	1 954	100,0%
Dávod	0	0	0,0%	99	791	699,0%
összesen	47 087	60 125	27,7%	6 955	28 021	302,9%

4.3. A vendégéjszakák számának alakulása a 2010 és 2015 között a vizsgált településeken

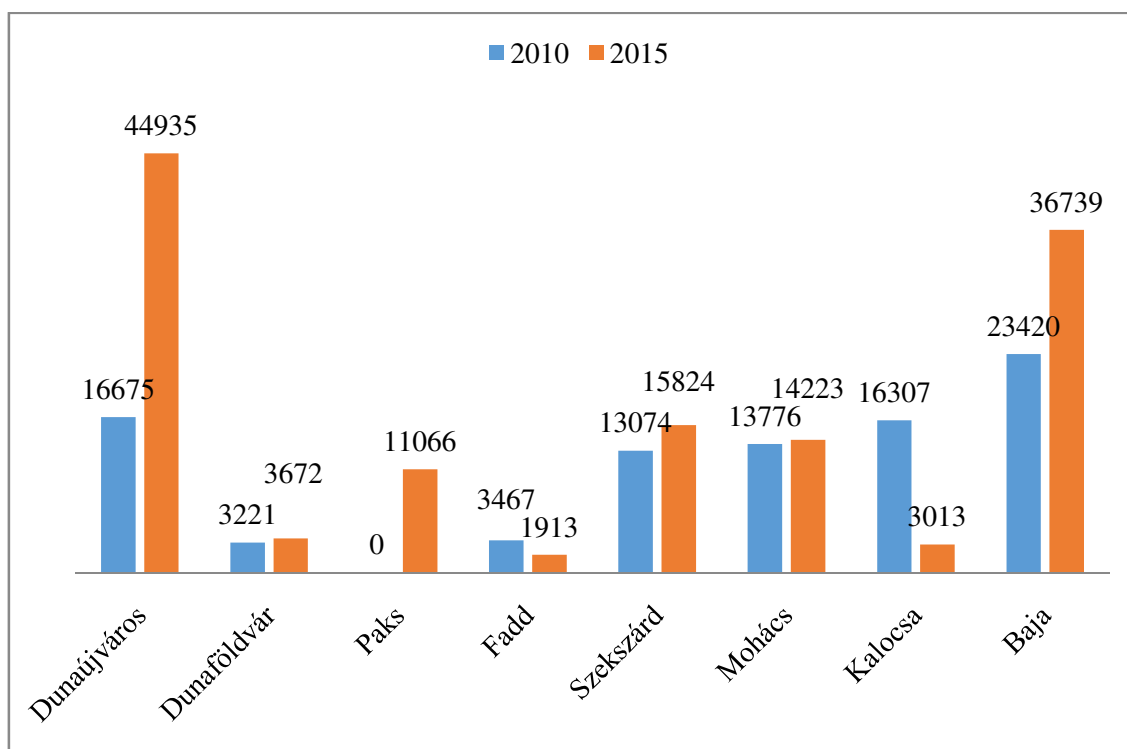
A vendégéjszakák számát vizsgálva a vendégek számának alakulását követi a trend, de még jelentősebb Dunaújváros és Baja előnye a többi településsel szemben. Paks jelentős fejlődése mellett, Szekszárd és

Dunaföldvár kis mértékű bővülése és Mohács stagnálása figyelhető meg. Dunaújváros erősödését feltehetően a hivatásturizmusnak, azon belül is a gyárakban dolgozó munkások számának növekedésének köszönheti. Kiemelten a Hankook gyár folyamatos létszámigényének bővülése okoz ilyen jellegű keresletet.

A turisztikai fejlesztéseket megvalósító települések képesek voltak növelni a vendégéjszakák számát, ahol viszont elmaradtak a fejlesztések ott hanyatlás figyelhető meg.

Figyelemre méltó Mohács esete, ahol öt nagy volumenű attrakciófejlesztés is megvalósult, de a kereskedelmi szálláshely kapacitás nem növekedett. Ezt a megfigyelést erősíti a szallas.hu oldalon megfigyelt alacsony szálláshely kínálat, mindössze 4 szállás hirdet a településen.

5. táblázat: Vendégéjszakák alakulása a kereskedelmi szálláshelyeken 2010-2015

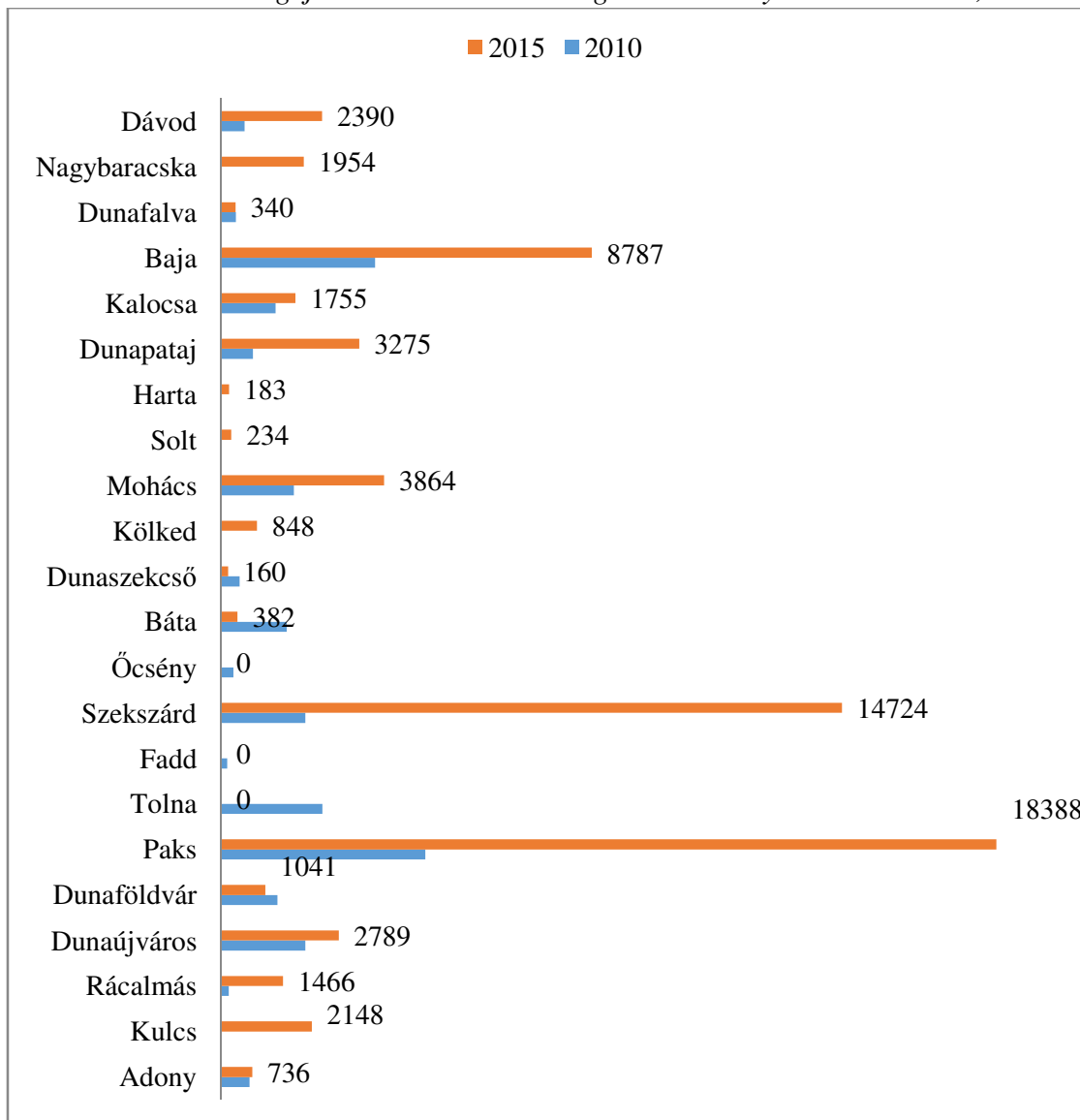

Forrás: KSH

A komolyabb fejlesztéseknek helyt adó településeken, dinamikusan nőtt a kínálat és ezzel párhuzamosan a vendégéjszakák száma is. Paks, Szekszárd és Baja kiemelkedő teljesítménye ezzel is magyarázható.

A magán szálláshelyek esetében, az figyelhető meg, hogy a tulajdonosok gyorsabban reagáltak a turisztikai fejlesztésekben rejlő lehetőségekre és a tudatosan használták ki a kereskedelmi szállások megkésett fejlesztését. Ez az említett városokon túl igaz Mohácsra és Duna-menti alföldi helyi jelentőségű fürdőhelyekre (Nagybaracska, Dávod) is.

6. táblázat: Vendégéjszakák alakulása a magán szálláshelyeken 2010-2015, KSH

Következtetések

A vizsgált 50 Duna-menti település közül 22-ben volt kimutatható vendégforgalom az elmúlt öt évben.

A 2007-2013-as fejlesztési időszakot megalapozó regionális turizmus fejlesztési stratégiák közül csak a Dél-Dunántúli kezelte kiemelten az Alsó-Duna-völgy turizmusának fejlesztését.

A fejlesztések a középvárosokra koncentráltak (Dunaújváros, Kalocsa, Szekszárd, Baja, Mohács), elsősorban városrehabilitációs programok és attrakciófejlesztések valósultak meg.

A vendégforgalom a fejlesztésekkel érintett településeken nőtt, a fejlesztésekkel nem érintett településeken drasztikusan csökkent, ami különösen a magánzálláshelyek esetében volt kimutatható.

A magánzálláshelyek vendégforgalma nőtt elsősorban a vizsgált területen, kevés új kereskedelmi szálláshely létesült, erre nem sikerült forrásokat bevonni a térségben.

Az érintett megyék turizmusában a vizsgált térség nem tölt be jelentős szerepet, ez alól egyedül Tolna megye jelent kivételt.

Irodalomjegyzék

AUBERT, A. – MARTON G. – SZABÓ, G. (2011): A Dél-Dunántúli Turisztikai Régió In.: Dávid L. – Remenyik B. (szerk.): *A Kárpát-Pannon térség turizmusföldrajza*. Gyöngyös: Károly Róbert Főiskola, pp. 137-157.

CSAPÓ, J. – JÓNÁS-BERKI, M. (2011): Dél-Dunántúl In.: Dávid Lóránt (szerk.): *Magyarország turisztikai régiói: „Komplex megközelítésű digitális tananyagfejlesztés a közgazdaságtudományi képzési terület turizmus alap- és mesterszakjaihoz”* TÁMOP-4.1.2-08/1/A-2009-0051. Pécs: Pécsi Tudományegyetem

DÖVÉNYI, Z. – HAJDÚ, Z. – GLATZ, F. (szerk.) (2002): *A magyarországi Duna-völgy területfejlesztési kérdései I-II*. Budapest: Magyar Tudományos Akadémia. 558 p.

GONDA, T. – OROSZI, V. – RAFFAY, Z. (2015): Az ökoturizmus innovatív fejlesztési lehetőségei a Dél – Dunántúlon. In.: Darabos F. – Ivancsóné Horváth Zs. (szerk.): *Turizmus határok nélkül: VII. Nemzetközi Turizmus Konferencia – Tanulmányok*. Sopron: Nyugat-Magyarországi Egyetem Kiadó. pp. 122-143.

HARDI, T. (2012): *Duna-stratégia és területi fejlődés: A folyó lehetséges szerepe a régió területi fejlődésében*. Budapest: Akadémiai Kiadó. 293 p.

PAP, N. – TÓTH, J. – WILHELM, Z. (2003): A régió-kialakulás folyamata a Duna mentén. In.: Huszár Z. – Vándor A. – Walterné Müller J. (szerk.): *2000 év a Duna mentén. A közös múltból a közös EU-jövőbe "Fejezetek a Duna-medence történetéből" című nemzetközi tudományos konferencia előadásainak/tanulmányainak és pódiumbeszélgetéseinek szerkesztett anyaga*. Pécs, 2002. május 16-19. Pécs: Baranya Megyei Múzeumok Igazgatósága. pp. 17-25.

SPIEGLER, P. (2010): A szekszárdi térség imázsfomáló szerepe az Alsó-Duna-völgy turizmusában In.: Veres L. (szerk.): *Duna Térségi Kohézió: II. Interregionális Nemzetközi Tudományos Konferencia*, Subotica: Cikos Stampa. pp. 346-355.

SZABÓ, G. (2008): A magyarországi Alsó-Duna-völgy, mint turisztikai desztináció? In.: *Duna Térségi Kohézió*. Területfejlesztési Tudományos Egyesület, Gödöllő. pp. 211-220

SZABÓ, G. – CSAPÓ J. (2012): A vidéki turizmus helyzete és perspektívái a Dél-Dunántúlon. In.: Nyári D. (szerk.): *Kockázat - Konfliktus - Kihívás: A VI. Magyar Földrajzi Konferencia, a MERIEXWA nyitókonferencia és a Geográfus Doktoranduszok Országos Konferenciájának Tanulmánykötete*. Szeged:SZTE TTIK Természeti Földrajzi és Geoinformatikai Tanszék. pp. 768-777.

WILHELM, Z. (1995) Néhány természeti tényező idegenforgalmi szempontú vizsgálata az Alsó-Duna-vidéken. *KÖZLEMÉNYEK A JPTE TTK TERMÉSZETFÖLDRAJZI TANSZÉKÉRŐL* 1. pp. 1-16.

Egyéb források:

A KÖZÉP-DUNÁNTÚLI RÉGIÓ TURISZTIKAI FEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA (2006), készítette: INN-SIDE Tanácsadó Kft.

DÉL-DUNÁNTÚLI RÉGIÓ TURIZMUS STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI PROGRAMJA (2005), készítette: KPMG Tanácsadó Kft.

DÉL-ALFÖLDI TURIZMUSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA (2006) készítette: EuroSpa Hungary Kft.

NEMZETI TURIZMUSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA 2005-2013 (2005): *Turizmus Bulletin* IX. évf. különszám pp. 56.

Turisztikai és Vidékfejlesztési Tanulmányok

2016. december
I. évfolyam III. szám
ISSN 2498-6984

Jó gyakorlatok